Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

6-йил чиқиши.
18 ЯНВАРЬ 1971 Й
ДУШАНБА
№ 14 (1389).
БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

КПСС XXIV съездини муносиб кутиб оламиз!

Ташаббус қулоч ёймоқда

Квартал плани— муддатидан илгари

Пойафзалчилар вахтада

Биринчи пойафзал фабрикасининг коллективи шу кунларда съездолди вахтасида туриб меҳнат қилмоқда. Ишчилар биринчи квартал планини 29 мартда бажариш, планга қўшимча 20 минг жуфт ёки 40 минг сўмлик пойафзал ишлаб чиқаришни белгилаб қўйдилар.

Улар съезд очиладиган кунгача март ойида тежалган материаллар ҳисобига бир кун меҳнат қилиб, 14 минг жуфт пойафзал ишлаб чиқаришга қарор қилишди. Шу муддат ичида 180 ўринли ошхона қурилиши тугалланади. Брезент этик тикиб чиқарадиган янги цех ишга туширилади. Фабрика бўйича пойафзалларнинг ўн саккизта янги модели жорий этилади.

Шу муддатда 550 минг квадрат дециметр чарм ва танавор тежаб қолинади. Шунингдек, етти минг сўмлик ёрдамчи материаллар тежалади.

ТЕЖАЛГАН ХОМ АШЁ ҲИСОБИГА

1971 йил дастлабки уч ойлик план топшириқларини съезд очиладиган кунгача бажаришга аҳд қилган 2-пойафзал фабрикасининг меҳнаткашлари квартал планига қўшимча 25 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарадилар. Шуниси характерлики, олти минг жуфт пойафзал шу давр мобайнида тежалган хом ашё ва материаллардан тайёрланади.

Коллектив қабул қилган социалистик мажбуриятда 138 минг квадрат дециметр танавор, 99 минг квадрат дециметр астарлик, 65 минг квадрат дециметр чарм, бир неча юз сўмлик қўшимча материаллар тежаш кўзда тутилган.

Меҳнат унумдорлиги планда белгиланганидан бир процент, биринчи сортга топшириладиган маҳсулотлар бир процент ортади. Ўн олти янги модель, тўрт янги ускуна, ўн икки рационализаторлик таклифи ишлаб чиқаришга жорий этилади. Коллектив бу тадбирлардан мўмай фойда кўради.

Коммунистик меҳнат зарбдори А. Семинченко «Подъёмник» заводининг пешқадам мастери. Анатолий Семинченко бригадаси йиллик топшириғини ўн ойда бажаришга аҳд қилган.

СУРАТДА: А. Семинченко. М. Нуриддинов фотолари.

КОЛЛЕКТИВ АҲДИ

Ишлаб чиқаришда юқори кўрсаткичларга эришиш ва янгиликлар жорий қилиш — 1-мебель фабрикаси ишчиларининг муқаддас аҳди. Юбилей йили мебелчилар учун қувончли бўлди. Йиллик ва беш йиллик марра ортиғи билан эгалланди.

Йил бошланиши билан мебелсозлар парта ишлаб чиқарадиган янги цехни фойдаланишга топширишди.

Фабрика коллективи 1971 йилнинг биринчи кварталини 30 минг сўмлик маҳсулотни тежаш билан якунлашмоқчи. Бунинг учун чиқиндилардан максимал фойдаланилиб, ихтирочилик ва рационализаторлик фаолиятига катта эътибор берилади.

Куни-кеча корхонада йиғилиш бўлиб, партиянинг навбатдаги съезди олдидан қўшимча мажбуриятлар олишди.

РЕЗЕРВЛАР АНИҚЛАНДИ

КПСС XXIV съезди шарафига бошланган умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилиб меҳнат қилаётган Қурилиш механизацияси тресги коллективи юбилей йили топшириқларини муваффақиятли бажариб, 9-бешйиллик планларини, адо этишга киришди.

Механизаторлар янги йилни ёруғ юз билан кутиб олди. Пландан ташқари 2 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажарилди. 1970 йилда ҳаммаси бўлиб 19 миллион 600 минг сўмлик иш қилинди. Бошка кўрсаткичлар ҳам қувонарли бўлди. Пландан ташқари 30,5 миллион кубометр тупроқ ишлари бажарилди. Қурилиш-монтаж ишлари таннархи 0.96 процентга қисқарди. Трест бўйича бир механизмнинг ўртача бажарган иши 108 процентни ташкил этди. Бундай муваффақиятларга эришишда К. Йўлдошев, Д. Обидов, А. Уколов, В. Столба, А. Советкин, Б. Романов каби механизаторларнинг ҳиссаси катта бўлмоқда.

Республикамиз илғор саноат корхоналари коллективларининг партиямиз навбатдаги съездини муносиб кутиб олиш юзасидан бошлаган ташаббусига қўшилган трест коллективи 1-квартал учун ўз зиммасига қуйидаги оширилган социалистик мажбуриятларни қабул қилди:

1-квартал барча техник-иқтисодий кўрсаткичлари планини 26 мартда бажариш ва планга қўшимча равишда 150 минг сўмлик иш адо этиш;

— Пландан ташқари 14 минг сўмлик ремонт ишларини бажариш;

Социалистик мажбурият шартлари участка бошқарма ва трест коллективининг йиғилишларида муҳокама этилиб, қабул қилинди.

Трест механизаторлари бу юксак мажбуриятларини муваффақиятли бажариш учун барча куч ва билимларни ҳамда тажрибаларини сафарбар этмоқдалар.

ТЕЖАМ ОРТАДИ

Ленинча беш йиллик топшириқларини ўтган йил 1 ноябрда шараф билан адо этган «автоемприбор» заводининг меҳнат аҳли 1971 йил биринчи квартал планини муддатидан уч кун олдин бажаришга, тежалган кунларда планга қўшимча бир неча минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга қарор қилди. Шу даврда меҳнат унумдорлиги 2,5 процент ортади.

Корхонада, айниқса, янги хил аппарат ва асбоб-ускуналарни ўзлаштиришга алоҳида эътибор берилмоқда. Уч ой давомида Г-105 маркали автомобиль генераторларини ремонт қилиш, ВК-12 стоп сигнали учун гидравлик включателлар тайёрлашни ўзлаштириш шулар жумласидандир.

Телефонистка ёрдамисиз...

Тошкентда янги автомат шаҳарлараро телефон станцияси монтаж қилиниб бўлди. Бу станция ишга тушиши билан Ўзбекистон пойтахтидаги абонентлар телефонисткаларнинг ёрдамисиз телефон орқали республиканинг область марказлари ва мамлакатимизнинг бошқа кўп шаҳарлари билан боғлана олишлари мумкин бўлади.

Ҳозир станцияда ўрнатилган аппаратлар созланмоқда. Янги станция шу йилнинг ўзидаёқ фойдаланишга топширилади. Станция телефонда гаплашувчиларни бир-бирларига улаш тезлигини анча оширишга, меҳнат унумдорлигини кўтаришга, хизмат қилувчи ходимларни камайтиришга имкон беради.

(ЎзТАГ).

ТОШКЕНТ САНОАТИНИНГ ҲИССАСИ

Бугун

ШАҲАР СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИ ШАҲАР САНОАТ КОРХОНАЛАРИНИНГ 1970 ЙИЛГИ ХЎЖАЛИК ИШЛАРИГА ЯКУН ЯСАДИ.

Шаҳар саноат корхоналари, транспорт ва алоқа ташкилотларининг коллективлари йиллик планга қўшимча қарийб 42,5 миллион сўмлик халқ хўжалиги буюмлари ишлаб чиқарди. Шундай қилиб, Ўзбекистон пойтахтидаги завод ва фабрикалар, шунингдек ишлаб чиқариш-техника ташкилотлари беш йиллик мобайнида планга қўшимча 105 миллион 500 минг сўмлик маҳсулот етказиб берди.

1966—1970 йилларда мамлакатимиз халқ хўжалиги Тошкентдан 103,6 мингтадан зиёд пахтачиликка мослаштирилган тракторлар, 41 минг 740 пахта териш машиналари, 60 минг километрга яқин бронекабеллар, 4400 компрессор, 4450 электр кўприк кранлари, 4800 дан зиёд экскаваторлар ва халқ хўжалиги учун зарур бўлган бошқа хил буюмлар олди.

Меҳнат унумдорлиги 1970 йилда 1969 йилда эришилган даражадан 7,3 процент ортди.

Куйбишев район ошхоналар трестига қарашли масаллиқ фабрикаси коллективи шаҳар меҳнаткашларига ҳар куни 10 тоннага яқин турли озиқовқат масаллиқлари ва кондитер маҳсулотлари етказиб бермоқда.

СУРАТДА: қандолатчилардан О. Қодирова билан Р. Носова маҳсулот тайёрлаш жараёнида.

ЯНГИ ПРОГРАММА АСОСИДА

Куни-кеча, Муқимий номли музикали театр биносида Ўзбекистон педагогика фанлари илмий-текшириш институти ташаббуси билан шаҳар бошланғич синф ўқитувчиларининг янги программа бўйича ўқитишга бағишланган илмий-назарий конференцияси бўлиб ўтди. Назарий конференцияда бошланғич таълим усталаридан 800 дан ортиқ педагог қатнашди.

Янги программада ўқитишнинг дастлабки тажрибалари тўғрисида малакали педагоглар докладлар қилишди, Педагогика фанлари кандидатлари М. Ғуломов ҳуснихат ҳақида, Қ. Абдуллаева ўқиш дарсларидаги янги талаблар мавзуларида қизиқарли докладлар қилишди.

Ҳозир шаҳарда 1 ва 2-синф ўқувчилари янги программа асосида ўқитиляпти.

Илмий-назарий конференцияда Озарбайжон, Қозоғистон, Болтиқбўйи республикалари вакиллари ҳамда москвалик педагоглар иштирок этишди.

Янгиликлар адреси:

КОЛХОЗЛАР ТАРАҚҚИЁТИНИ КЎЗЛАБ

Тошкентдаги «Узколхозпроект» лойиҳа институти инженер ва конструкторлари республика колхозларининг қурилиш корхоналари ва базалари лойиҳасини яратиш борасида тинмай изланишлар олиб бормоқдалар.

Институт коллективи шу кунларда Наманган шаҳридаги область колхозларининг қурилиш материаллари ишлаб чиқариш базаси лойиҳасини тайёрламоқда.

Шунингдек, Урганч шаҳрида қад кўтарадиган тайёр материаллар базаларининг комплекси ҳам қишлоқ қурилиши тараққиёти учун асосий куч бўлади. Унда ҳозирги пайтда ишлаб чиқарилаётган ранг-баранг замонавий қурилиш материаллари сақланади.

Шу кунларда Тошкент шаҳри атрофидаги Бут қишлоғида «Узколхозстрой» тресги учун махсус база қурилиши бошлаб юборилди. Бу базада эса металл- конструкциялар, санитария-техника жиҳозлари, канализация қувурлари тайёрланади.

Шаҳримиз янгилиги

Маҳсулот хиллари кўпаяди

Шу йил ёзда Тошкентда республикадаги мебель фирмалари ва фабрикалари маҳсулотларининг улгуржи савдо ярмаркаси ташкил қилинади. Унда янги мебеллар намойиш қилинади.

«Шарқ» мебель фирмасининг коллективи ана шу ярмаркада қатнашиш учун тараддуд ишларини бошлаб юборди. Корхонанинг бир группа мутахассислари Совет Иттифоқининг турли шаҳарлари бўйлаб командировкаларга жўнаб кетдилар. Улар Москва, Ленинград, Киев, Ивано-Франко. Краснодар каби шаҳарлардаги мебель корхоналарида ўзлаштирилган янги маҳсулот хилларини ўргандилар. Мутахассислар стол ва стул, шкаф ва сервант, ёғоч каровaт ва бошқа жиҳозларнинг лойиҳаларини танлаб, олиб келадилар.

Шу йилнинг ўзида фирмада қардош республикалар мебелсозлари лойиҳалари асосида янги маҳсулотлар тайёрланади.

Аҳолига қулайлик

ОПЕРА ШИНАВАНДАЛАРИ УЧУН

«Қизил тонг» тикувчилик фирмаси қошидаги маданият саройи ёш тикувчиларнинг севимли жойига айланган. Улар баракали ишдан кейин турли тўгарак ва клубларда ўз маҳоратини оширишади, санъатга ихлос қўйишади.

Ҳозирги кунда саройнинг 25 тўгараги бўлиб, тўртта клуби мавжуд. Бу клуб ва тўгаракларда 1200 га яқин чеварлар қатнашяпти. Улар ўзбек миллий рақслари, ашула ва лапарларини ўрганишяпти. Яқинда сарой қошидаги клублар сафига яна бир клуб қўшилди.

Опера музикаси шинавандалари талаби инобатга олинди. Бу опера клубида ўзбек операси ҳам ўргатилади. Шу кунгача чеварлардан 160 киши операга ёзилди.

Китоб—офтоб

ТУРЛИ АДРЕСЛАР БЎЙЛАБ

Ленин хиёбонида жойлашган «Академкнига» магазинидан Совет Итифоқи ва чет элларда нашр этилган турли номдаги илмий ва бадиий адабиётларни харид қилишингиз мумкин. Москвадаги «Фан» нашриётида чоп қилинган Греция, Франция, ВДР ва бошқа мамлакатлар иқтисодий ҳамда маданиятига доир 20 хилдан ортиқ китоблар жавонларга териб қўйилди.

«Академкнига» мамлакатнинг 30 га яқин йирик шаҳарларига турли номдаги китоблар юбориб туради. Магазин коллективи Душанба, Фрунзе, Воронеж шаҳарларига кўплаб адабиётлар юбориб турибди. Ҳар куни 375-400 дона китоб жўнатиляпти.

Янги йил ҳисобига тўрт ярим мингдан ортиқ китоб турли адресларга юборилди. Йил давомида бир миллионга яқин китоб Иттифоқнинг турли шаҳарларига жўнатилади.

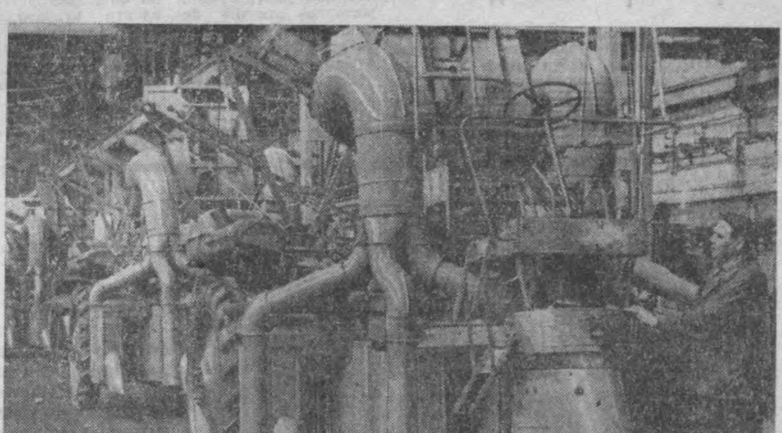

«Ташсельмаш» заводининг азамат машинасозлари йил сайин пахта териш комбайнлари ишлаб чиқаришни кўпайтирмоқдалар.

СУРАТДА: корхонанинг бош йиғув цехида пахта териш машиналарини конвейер усулида йиғиш пайти. И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

КЎРИККА ТАЙЁРГАРЛИК

Охунбобоев номли маданият уйининг ҳаваскорлари февраль ойида бўладиган ўзбек бадиий ҳаваскорлик коллективларининг район ва шаҳар фестивалларига тайёргарликни бошлаб юбордилар.

А. Дадахўжаев раҳбарлигидаги ашула ва рақс, Ф. Носирова раҳбарлигидаги рақс, Ш. Юнусов раҳбарлигидаги рубобчилар коллективлари махсус тузилган программа асосида ўз репертуарларини бойитишга киришдилар.

Маданият уйининг Ф. Аҳмадуллин раҳбарлигидаги эстрада ансамбли эса декабрь ойида ўтказилган шаҳар кўригида учинчи ўринни эгаллади. Ҳозир ансамбль область кўригига ва ундан шу йилнинг июнь ойида Краснодон шаҳрида бўладиган ҳаваскор эстрада коллективларининг Бутуниттифоқ кўригига йўлланма олиш учун тайёргарлик кўрмоқда.

ҚИШЛОҚҚА КАНОП

Пойтахтдаги каноп фабрикаси маҳсулотлари республиканинг барча қишлоқ ва районларига йўл олади. Асосан корхона пахта тозалаш заводларига зарур маҳсулотлар етказиб беради. Фабриканинг тўртдан бир қисми маҳсулоти эса пойтахт области пахта тозалаш заводларига жўнатилади.

Юбилей йилида фабрика 16 миллион квадрат метр ёпғич ва 2000 тонна кабель ўровчи мато, юзлаб километр хўжалик арқонлари тайёрлади. Ҳозирги кунда эса ана шу маҳсулотларга талаб тобора ошмоқда.

Яқинда корхонанинг янги ишлаб чиқариш участкаси ишга тушди. Эндиликда маҳсулот ишлаб чиқариш ортади. Айниқса, пойтахт области қишлоқларига кўплаб маҳсулотлар етказиб берилади.

Янги кинолентaлар муҳокамаси

Куни-кеча республика Кино уйининг янги томоша залида Ўзбекистон ёш кинематографчилари яратган ленталар муҳокамаси бўлиб ўтди. Унда бир гуруҳ ёш кинорежиссёр ва кинооператорларнинг меҳнат маҳсули бўлган «Фарғона боғи», «Қарши чўли», «Об-ҳаво ва одамлар», «Фронтовик аёл» ҳужжатли фильмлари намойиш этилди.

Киношунослар, мутахассислар бу фильмларнинг ютуқ ва камчиликлари тўғрисида ўз фикр-мулоҳазаларини ўртоқлашдилар.

Муҳокама охирида йиғилганларга янги бадиий фильм намойиш қилинди.

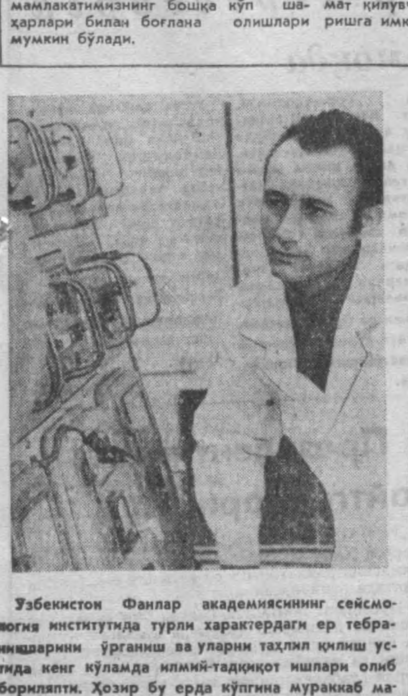

Ўзбекистон Фанлар академиясининг сейсмология институтида турли характердаги ер тебранишларини ўрганиш ва уларни таҳлил қилиш устида кенг кўламда илмий-тадқиқот ишлари олиб борилияпти. Ҳозир бу ерда кўпгина мураккаб масалаларни ечиб берувчи «Минск-22» электрон ҳисоблаш машиналар комплекти монтаж қилинмоқда.

СУРАТДА: сейсмолог А. Коселов сейсмик станция приборлари ишини кузатаяпти.

Институт янгилиги

ФАКУЛЬТЕТ 25 ЁШДА

Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалиги механизацияси инженерлари институтининг ер тузилиши факультети ташкил қилинганига 25 йил тўлди. Ана шу муносабат билан институтда факультетнинг юбилей илмий конференцияси бўлиб ўтди.

Чорак аср давомида факультет коллективи 1166 та юқори малакали ер тузувчи инженерларни тайёрлади. Факультет кафедраларида 900 дан ортиқ илмий ишлар, шу жумладан ўн иккита ўқув дарслиги, справочниклар ва қимматли монографиялар яратилди.

Жаҳон ойнаси

Шимол мамлакатлари ёшларининг овози

СТОКГОЛЬМ. Швеция пойтахтида бўлиб ўтган «Шимол ёшлари союзининг» йиғилиши Европа хавфсизлигини таъминлашга қаратилган қарор қабул қилди.

Йиғилиш қатнашчилари қабул этган баёнотда яқин кунларда хавфсизлик масалалари бўйича Умумевропа кенгаши чақирилиши биринчи даражали вазифа деб таъкидланади.

Улар Норвегия, Дания ва Исландия мамлакатлари НАТО блокидан чиқишини ҳам талаб қилдилар.

Йиғилиш ишида Финляндия, Швеция, Норвегия ,Дания ва Исландия мамлакатларидан 30 га яқин ёшлар ташкилоти вакиллари иштирок этди.

* * *

ОСЛО. Бу ерда Венстре ёшлар ташкилоти марказий правлениесининг пленуми бўлиб ўтди. Пленум Норвегиянинг «Умумий бозор»га аъзо бўлиши мамлакатнинг муҳим ҳаётий қизиқишларига жавоб бермайди ва Норвегия аҳолисининг кўпчилик қисми учун номақбул деб таъкидлади.

Испанияда қамоққа олишлар

ПАРИЖ. 30 га яқин студент, шу жумладан студентлар ҳаракатининг бир қанча масъул раҳбарлари Мадридда қамоққа олинди, деб хабар беради Франс Пресс агентлиги.

(ТАСС).

Вьетнамга ёрдам

ОТТАВА, Канаданинг тинчлик тарафдорлари Вьетнамнинг қаҳрамон халқига ёрдам кўрсатиш учун маблағ тўплашни давом эттирмоқдалар.

Чунончи, Вьетнамнинг аҳолисига ёрдамлашувчи Канада комитети шу давргача 120 минг долларга яқин, шунингдек кўпгина ички ва устки кийимлар, медицина ускуналари ва дори-дармонлар тўплади. Америка агрессияси қурбонлари учун протезлар тайёрлаш фондига 30 минг доллардан кўпроқ пул берилди.

(ТАСС).

Ҳарбий прокурорнинг айтганлари

САНТЬЯГО. Чили ҳарбий денгиз кучларининг собиқ қўмондони Адмирал Уго Тирада Баррес ҳукуматга қарши уюштирилган фитнада қатнашди, деб айбланаётганлиги и н и ҳарбий прокурор Фернадо Лион журналистларга айтди. Шу фитна натижасида Чили армиясининг қўмондони генерал Шнейдер ўлдирилган эди.

Ҳарбий прокурор, генерал Шнейдер иши бўйича яна беш киши суд жавобгарлигига тортилганлигини ҳам айтди.

(ТАСС).

ЮТУҚЛАР МУСТАҲКАМЛАНАДИ

Трест коллективи ўтган йили беш йиллик планни муддатидан илгари бажарди. Юбилей йили плани 15 декабрда бажарилганлиги ҳақида рапорт берди. 1970 йили трест 17.834 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажарди. Бу планда кўрсатилганига нисбатан 1 миллион 81 минг сўм кўп демакдир.

1-ихтисослашган бошқарма коллективи йиллик планни 113,2 процент бажариб, пешқадам бўлди. 10-ихтисослашган бошқарма 108.9 процент, 8-бошқарма 107,4 процент, 7-бошқарма 101 процент натижага эришиб, янги йилни муносиб кутиб олди. Ўтган йили 6-механизация бошқармаси ҳам намунали ишлади. Бу бошқарма коллективи йиллик планни 126 процент бажарди.

Трестда фақатгина 4-ихтисослашган бошқарма топшириқни бажаролмади. Шунга қарамай, бошқарма ўтган йили ўз қувватини ошириш, коллективни стабиллаштириш ва ишлаб чиқаришни ташкил қилишда анча ютуқларни қўлга киритди. Бошқармалар коллективи айниқса объектларни қуриб фойдаланишга топширишда катта ғайрат қилишди. Ўтган беш йиллик мобайнида трест ихтисослашган бошқармалари томонидан 245 километр марказий сув қувурлари, 130 километр йирик шаҳар канализация коллекторлари, 42 километр шаҳар йўллари, ўн олти магистрал иссиқлик тармоқлари қурилиб фойдаланишга топширилди.

1970 йили 1-ихтисослашган қурилиш бошқармаси коллективи 43,8 километр магистрал сув қувурлари, 6 километр магистрал иссиқлик тармоқларини фойдаланишга топширди, Шунингдек 4-ихтисослашган бошқарма бош пудратчи 153-трест томонидан қурилган барча объектларда намунали иш олиб борди.

«ТАШИНЖСТРОЙ» ТРЕСТИ ПАРТИЯ ХУЖАЛИК АКТИВИ ЙИҒИЛИШИДАН.

Трест қарамоғидаги 7-ихтисослашган бошқарма ўн уч километр канализация коллектори, 8-бошқарма 10,8 километр шаҳар йўллари, 1,5 километр сув ўтказгич, 10-ихтисослашган бошқарма 28.1 километр канализация коллекторлари, 3,1 километр магистрал сув ўтказгичларни қуриб фойдаланишга топширди. Шуниси қувончлики, 1970 йилда қурилган объектлар орасида 4,2 километр узунликдаги Салор коллектори асосан щчит проходка методи билан қурилди. Шаҳар ташқарисидаги Д-2,5 метрли коллектор ўн бир километр масофадаги ер ости ишларини бажарди. Қисқа муддат ичида 10.8 километр масофани ўз ичига олган Қўйлиқ коллектори қурилиб фойдаланишга топширилди. Бу эса янги массивда истиқомат қилаётган хонадонларни сув ва бошқа инженерлик хизматига бўлган эҳтиёжларини қоплади.

Ўтган йили ҳаммаси бўлиб, 21 миллион 189 минг сўмлик объект қурилиб, фойдаланишга топширилди.

Трестда фойда олиш плани ҳам ортиғи билан бажарилди. Ўтган йили 2,5 миллион сўмга яқин фойда олинди. Рационализаторлик таклифларини ишлаб чиқаришга жорий қилиш туфайли, бир йилда 400 минг сўмдан кўпроқ фойда олинди. Бу планда кўрсатилганига нисбатан саккиз баравар кўпдир.

Трест коллективи ўтган йили биринчи ва тижалари учун Ўзбеучинчи квартал иш накистон ССР Министрлар Совети ва «Узсовпроф»нинг кўчма Қизил байроғи билан биринчи мукофотини олишга эришди.

Шу билан бирга, трест ишида анча камчиликлар ҳам мавжуд. Ҳали ҳамма имкониятлардан тўлалигича фойдаланилаётгани йўқ. Меҳнат интизоми ва ички тартибни бузиш ҳоллари рўй бермоқда.

Трест коллективи ўтган йили қўлга киритилган ютуқ ва тажрибаларни оммалаштира бориб, КПСС XXIV съезди шарафига янги мажбурият олди. Ҳозир қурилиш ташкилотида 418 ишчини ўз ичига олган йигирма бир бригада коммунистик меҳнат учун бўлган ҳаракатда иштирок этмоқда. Мостовой, Лосьев, Қамбаров, Алимзаев, Рўзиев, Тўлаганов, Бобожонов, Қодиров сингарилар социалистик мусобақанинг илғорлари бўлишмоқда.

Трест коллективи икки йилдан буён Ленинграддаги «Спецстрой» коллективи билан мусобақадош. Улар ҳар кварталда мажбуриятларнинг қандай бажарилганлиги ҳақида бир-бирларига ахборот бериб туришади. Шуни таъкидлаш лозимки, 1969 йили Ленинград коллективи мусобақада пешқадам бўлган эди.

Трест коллективи ўтган йилги ишларни муҳокама қилар экан, янги йил учун юксак мажбурият олди. Мажбуриятнинг шартларига кўра, барча участка ва бригадаларда социалистик мусобақани ривожлантириб, меҳнат унумдорлигини оширишга эришилади. Бу ҳақда яқинда бўлиб ўтган трест партия-хўжалик активи йиғилишида трест бошқарувчиси А. Абдуқодиров доклад қилди.

Доклад юзасидан музокарага чиққан 1-ихтисослаштирилган бошқарма слесарлар бригадасининг бошлиғи **А. Костюнин**, 7-ихтисослашган бошқарма участка бошлиғи **И. Константинов**, 10-ихтисослашган бошқарма бошлиғи **Б. Фузаилов** ва бошқа ўртоқлар трест ишидаги камчиликларни танқид қилиб, барча имкониятларни ишга солишга даъват этдилар.

Музокарадан маълум бўлишича, одамларни ишдан бўшатиш ва прогуллар туфайли, трест 261 минг сўмлик ишни кам бажарди. Прогул қилиш 1969 йилдагига нисбатан оз бўлса-да, катта рақамни ташкил қилади. 1461 ишчи куни прогул қилинган экан, бу билан муросасозлик қилиш мумкинми, ахир.

Трестда ҳали кўпгина қўл ишлари механизациялаштирилмаган. Илғор методлардан кам фойдаланилади. Шу билан бирга, ишчи ва хизматчиларнинг дам олишлари кўнгилдагидек уюштирилмаган. Буларнинг ҳаммасини бартараф қилиш трест коллективининг қўлидан келади. Бу ерда ўз ишини яхши билган мастерлар, прорарлар, инженер-техник ходимлар бор. Улар техника янгилигини, механизация ва прогрессив методларни ишлаб чиқаришга жорий этишга қодир кишилар.

Партия-хўжалик активи қабул қилган қарорда 1971 йил учун олинган социалистик мажбуриятни бажариш учун илғор методлардан фойдаланиш ва ютуқларни тобора юксалтира бориш зарур эканлиги таъкидланди. Инженерлик иншоотлари қурувчилари ўз мажбуриятларини бажариш учун астойдил ишга киришдилар.

Материаллар тежалади

Сергелидаги қурилиш-монтаж ва темирбетон конструкциялари комбинати коллективи КПССнинг XXIV съезди шарафига социалистик мажбурият қабул қилди. Ана шу мажбуриятга кўра, биринчи квартал топшириқларини 26 мартгача бажариш, яъни қурилишга ҳаммаси бўлиб 800 минг сўмлик маҳсулот етказиб бериш ва планга қўшимча равишда 40 минг сўмлик материаллар тайёрлаш кўрсатиб ўтилган.

Комбинат коллективи, бундан ташқари, шу кварталнинг ўзида 60 минг киловатт-соат электр қуввати, 10 тонна цемент ва бир неча ўн минг сўмлик турли хил материалларни тежаб қолишга аҳд қилди.

Пойтахтимиздаги «Қизил тонг» тикув фирмаси меҳнатсевар коллективи партиямиз съезди олдидан юксак мажбурият олишди. Корхона аҳли биринчи квартал планини 24 мартга бажаришга қарор қилди. Ўз касбини шарафли меҳнати билан улуғлаб келаётганлар сафи тобора кенгайиб боряпти. Ана шундай меҳнатсеварлардан бири К. Гладилина. У кунлик смена топшириғини бир ярим бараваргача етказиб бажаряпти.

СУРАТДА: тикувчи К. Гладилина иш устида.

А. Авазов фотоси.

(ЎзТАГ).

Маҳалла ахборотчиси

Пенсиядаги Ғулом ака Шокировни маҳалладагилар «суҳбатлашайлик» деб тўй-томошаларга, улфатчиликка қўярда-қўймай олиб кетишади. Бунинг боиси бор. Ғулом ака билан суҳбатлашган киши мириқиб дам олади. Биргина дам эмас, ундан кўп нарсани ўрганишади.

— Мактаб ва институтда ўқиётган болаларим, — дейди Ғулом ака,— керакли журнал-газеталарга бир йилда юз сўм миқдорида обуна бўлишди. Албатта, мутолаа қилишга ўрганган киши ўқимай туролмайди.

Турли соҳада, турли касб ҳақида, Ғулом ака ишончли, маъноли гапирар эди. Шундоқ Ғулом акани маҳалладагилар нима учун қўярда-қўймай, «суҳбатлашайлик» деб уйдан олиб кетишларига тушундим. Ғулом ака Шокиров оддий касб эгаси, Қўйлиқ автостанциясининг диспетчери бўлиб ишлайди.

Ғулом ака бизни шахсий кутубхонасига таклиф қилди. Эллик йилдан буён тўпланган адабиётларнинг сон-саноғи йўқ. Жавон ва токчалардаги сон-саноқсиз журнал дасталари архивни эслатар эди.

Ғулом ака ҳақида Ушинский номли маҳалладаги бир ўқитувчи шундай дейди:

— Ғулом ака ўзига талабчан, инсонга меҳрибон киши. Биз у кишини «устоз» деб атаймиз. Тенгқурлари эса уни «минг кишига дарс беради» деб ҳазиллашадилар.

Уни маҳалла ахборотчиси десак янглишмаймиз.

Р. ИСҲОҚОВ.

Планетамиз янгиликлари

ПРАГА ЯНГИ ЙИЛДА

ПРАГА. ТАСС мухбири В. Днев хабар беради:

Чехословакия Социалистик Республикаси пойтахтининг бу йилги бюджети 7,5 миллиард крондан иборат. Бу — ўтган йилги бюджетдан ярим миллиард крон ортиқдир. Бу маблағдан қарийб икки миллиард крон капитал қурилишга сарф қилинади.

Прага миллий комитетида ўтказилган матбуот конференциясида шу тўғрисида хабар берилди. Журналистлар ҳузурида сўзга чиққан комитет вакиллари янги йилда уй-жой қурилишига катта эътибор берилади, деб таъкидладилар. Прагаликлар қарийб 6,5 мингта янги шинам квартира оладилар.

Прага метро қурувчилари олдида ҳам катта вазифалар турибди. Улар пойтахт метрополитенининг етти километр узунлигидаги асосий трассасини давом эттириш билан бирга ер остида янги йўл ҳам қура бошлайдилар. Қадимий уйларни ва шаҳар марказидаги тарихий ёдгорликларни капитал ремонт қилиш ва реставрация этишга катта эътибор берилади.

21 январда Италия Коммунистик партиясининг ташкил топганига 50 йил тўлади.

СУРАТДА: мамлакатда партия билетлари алмаштирилмоқда. Понтедера шаҳрида ишчилар ҳаракатининг активларидан бири Джанфранко Ладзеретти (ўнгда) 1971 йилдаги партбилетни оляпти.

ТАСС фотохроникаси.

ИОРДАНИЯДАГИ АҲВОЛ

БАЙРУТ. Бу ерга келаётган хабарларга кўра, Иордания ҳукумати ва Фаластин партизанларининг вакиллари кеча Аммонда ўт очишни тўхтатишга даъват этувчи қўшма баёнотни имзолаганларидан сўнг, Иордания пойтахтида осойишталик вужудга келди. Аммо шаҳарнинг ҳозирда ҳам бўм-бўш кўчаларида 5 кун давом қилган отишманинг товуши эшитилмаяпти. Бироқ, Аммондаги ҳамма жамоат муассасалари, магазинлар ва мактаблар аввалгидек ёпиқлигича турибди, шаҳар транспорти ишламаяпти.

Кеча кечқурун Туниснинг Иорданиядаги элчихонасида Иордания бош министри Васфий Телл, армия бош штабининг бошлиғи Халил Абдул Даем ҳамда Фаластин партизанларининг Фаластин озодлиги ташкилоти Марказий Комитетининг аъзоси Иброҳим Бакр бошчилигидаги вакиллари ўртасида музокаралар чоғида аҳволни тезроқ мустаҳкамлаштириш мақсадларидаги конкрет чоралар муҳокама қилинди.

Иордания парламентининг бундан аввал ўтган Фавқулодда сессиясида бош министр Васфий Телл мамлакатда тартиб ва қонунларни тиклаш ҳукуматнинг энг муҳим вазифасидир деб таъкидлади.

Америка Қўшма Штатлари Вьетнамга қарши хуфёна химия урушини олиб боряпти. Бу ерда заҳарловчи гербицид, дефолиант ва бошқа заҳарли моддалардан, шунингдек ҳар хил газлардан кенг фойдаланиб, кишилар саломатлигига катта зарар етказяптилар. ВИА агентлиги тарқатган сиз кўриб турган ушбу картада заҳарловчи моддалар қўлланилган жойлар қора нуқталарда кўрсатилган.

РИА—ТАСС радиофотоси.

МАОШ ОРТАДИ

САНТЬЯГО. Чили миллий конгресси депутатлар палатаси тирикчилик қимматлашганлиги сабабли ишчи ва хизматчиларнинг айрим категориялари иш ҳақини ошириш тўғрисидаги қонун лойиҳасини маъқуллади.

Чили молия министри Америко Соррилья журналистлар билан суҳбатида парламент аъзолари қанун лойиҳасининг айрим қоидаларини қабул қилмаган бўлса ҳам, ҳукумат депутатлар палатаси қароридан умуман қаноатланганлигини таъкидлади.

КАМБОДЖАДАГИ ЖАНГЛАР

НЬЮ-ЙОРК. Сайгон қўғирчоқлари ва Пномпень маъмурларининг қўшинлари кеча Камбоджа пойтахтини мамлакатнинг бирдан-бир катта порти Компонгсом билан боғловчи тош йўлда қатновни тиклашга уриниб, кенг кўламда операция бошлади. ЮПИ агентлигининг хабар беришича, бу операцияда 13 мингдан ортиқ солдат қатнашмоқда. Танклар, артиллерия, денгиз пиёда аскарлари ва чакалакзорларда уруш қилиш учун махсус тайёрланган отрядлар уларга мадад бериб турибди.

Ватанпарварлар стратегия жиҳатидан муҳим аҳамиятга эга бўлган ана шу тош йўлни икки ой илгари тўсиб қўйган эдилар. Бунинг натижасида Пномпенга ёнилғи келтириш деярли тўхтаб қолган эди. Бу ҳол пойтахтни электр энергияси, бензин ва сув билан таъминлашда дарҳол қийинчилик туғдирди. Пномпень маъмурларининг ҳаётий муҳим бўлган ана шу йўлда қатновни тиклаш мақсадида қилган ҳаракатлари муваффақиятсизликка учради.

Пномпенни Сайгон билан боғловчи бошқа тош йўлда ҳам жанглар давом этмоқда. Сайгондан қурол-яроғ ва ўқ-дорилар шу йўлдан келтирилар эди. Камбоджа пойтахтига ғарбий районлардан олинадиган шоли келтириладиган йўлда ҳам қатнов тўхтаб қолди.

СИЁСИЙ МАҲБУСЛАР ОЗОД ҚИЛИНДИ

РИО-ДЕ-ЖАНЕЙРО, Ўтган йил 7 декабрда ўғирланган Швейцария элчиси Энрико Бухер эвазига Бразилия турмаларидан озод қилинган 70 сиёсий махбус махсус самолётда Чилига учиб кетди. Полициянинг 35 агенти уларни кузатиб бормоқда.

Айни вақтда бу ерда президент Гаррастазу Медиси имзолаган декрет ҳам аён бўлиб қолди. Бу декретга мувофиқ, қамоқдан озод қилинган махбуслар группасининг ўз ватанига қайтиб бориши тақиқланади.

Швейцария элчисини ўғирлаган кишиларнинг айтишича, чет эл информация агентликлари 70 сиёсий маҳбуснинг Чили пойтахти Сантьягога келганлиги тўғрисида хабар беришлари биланоқ элчи озод қилинади.

(ТАСС).

Дўстлик ва ҳамкорлик самаралари

УЛАН-БАТОР. Монголия Халқ Республикасининг чет мамлакатлар билан иқтисодий ҳамкорлик комитети раисининг ўринбосари Г. Дамдин мақоласида бундай дейилади: Монголия капитализмни четлаб ўтиб, янги социалистик жамият барпо этди. Бу—монгол ва совет халқлари традицион қардошларча дўстлиги ва мустаҳкам ҳамкорлигининг ҳақиқий якунидир. Г. Дамдин бу мақолани Монголия Халқ Республикаси билан СССР ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида тузилган шартноманинг 25 йиллиги муносабати билан Монцамэ агентлиги учун ёзган эди. Мақолада қуйидагилар таъкидлаб ўтилади: Монголия — Совет Иттифоқи иқтисодий муносабатларининг ярим асрлик тарихи совет мамлакатининг ёрдами, Монголия Халқ Республикасининг социалистик қурилишни туғаллаш йўлидан олға қараб ҳаракат қилиб боришининг ҳал қилувчи омили бўлиб келди ва бундан буён ҳам шундай омил бўлиб қолаверишлигини равшан кўрсатди. Совет Иттифоқининг йил сайин ортиб бораётган иқтисодий ёрдами ҳар томонлама характерга эга бўлиб, мамлакат хўжалик ва маданий ҳаётининг ҳамма соҳаларини ўз ичига олади.

1921 йилдан тортиб 1970 йилгача, деб ёзади автор, мамлакатимизда Совет Иттифоқининг ёрдами билан 450 дан ортиқ йирик саноат, қишлоқ хўжалик корхоналари, маданий-маиший хизмат кўрсатувчи корхоналар қурилди, ва ишга туширилди. Кейинги йиллардагина Дархан ва Чойбалсан шаҳарлари вужудга келтирилди. Халқ хўжалиги ва маданиятнинг СССР ёрдамисиз ривожланган бирорта ҳам соҳаси йўқ. Республикада Совет Иттифоқининг қардошларча ёрдами сезилмаган бирорта жойни ҳам тополмайсиз.

Совет иқтисодий ёрдамининг асосий қисми, дейилади мақолада, моддий бойлик ишлаб чиқаришга қаратилган. Монголия Халқ Республикасида Совет Иттифоқининг ёрдами натижасида халқ хўжалигининг етакчи — энергетика, кончилик саноати, енгил саноат ва озиқ-овқат саноати, замонавий транспорт ва алоқа, механизациялаштирилган қишлоқ хўжалиги каби муҳим тармоқлари вужудга келтирилди.

Автор яна қуйидагиларни ёзади: 1970 йил октябрь ойининг охирида Москвада олиб борилган ва қарашларнинг бирлиги ҳамда тамомила ҳамжиҳатлик руҳида, мустаҳкам дўстлик руҳида ўтган Монгол-Совет музокараларининг самарали натижалари Монголия Халқ Республикаси тараққиёти порлоқ истиқболларга эга эканлигини яққол исбот этади.

Монгол-Совет муносабатлари, деб уқтириб ўтилади, Дамдин мақоласининг охирида, халқаро майдонда янги хилдаги муносабатларнинг биринчи намунаси бўлди. Монголия ва Совет Иттифоқи халқларининг қардошларча дўстлиги абадий ва бузилмас дўстликдир. Шу билан бирга бу дўстлик бутун социалистик ҳамдўстлик бирлиги манфаатларига мос бўлиб тушади. Бизнинг халқимиз ана шу дўстлик билан фахрланади ва бу дўстликни муқаддас бир нарса деб, революциямиз буюк ғалабаларининг бири деб билиб қадрлайди.

(ТАСС).

МИЛЛИОНЕР ҚАМОҚҚА ОЛИНДИ

САНТЬЯГО. Яқинда давлат назоратига ўтган Эдвардс банки раҳбарларидан бири Чили миллионери Хорхе Росс Осса қонунга хилоф равишда қурол-яроғ ва ўқ-дори сақлашда айбланиб қамоққа олинди. Тинтиб кўрилган пайтда 5 мингга яқин ўқ ва ҳар хил қуроллар, шу жумладан, пулемётлар ҳам топилди. Чилида чиқадиган «Кларин» газетасининг ёзишича, Хорхе Росс Халқ бирлиги ҳукуматига қарши қўпорувчилик ишлари олиб борган ўта ўнгларнинг «Озод Чили» ташкилоти билан маҳкам боғланган.

(ТАСС).

ИРҚЧИЛИК ҲАРАКАТИ

ЛОНДОН. Англия парламентининг аъзоси лейборист Кристофер Мэйхью айтдики, Исроил маъмурлари яҳудий зотидан бўлмаган бир неча юз минг кишини Фаластиндан сургун қилганликлари ирқчилик ҳаракатининг ўзгинасидир.

У ирқлараро муносабатлар институтида гапириб, сионизмни ўз моҳият эътибори билан ирқчилик доктринаси деб таъкидлади. Сионистларнинг афсоналарини фош қилиш, деди Мэйхью Яқин Шарқдаги кескинликни юмшатишга ёрдам берган бўлур эди.

(ТАСС).

Агрессор агрессорга ёрдам бермоқда

ВАШИНГТОН. АҚШ давлат департаментининг вакили Жон Кинг матбуот конференциясида Қўшма Штатлар ўзининг Сайгон қўғирчоқлари Камбоджада қилаётган агрессияга ёрдам бераётганлигини тан олди. «Жанубий Вьетнам қўшинлари, — деди у, — кейинги олти ой мобайнида Камбоджада ўз операцияларини ўтказиб келмоқдалар ва биз уларга қурол-яроғ ҳамда бошқа жиҳатлардан ёрдам бермоқдамиз». Кинг Қўшма Штатларнинг ана шу қўшинларда ўз маслаҳатчилари йўқ, деб даъво қилди. Аммо бу гаплар Америка матбуотининг хабарларига тамомила зиддир. Америка матбуоти Сайгон қўшинларининг Камбоджадаги агрессив ҳаракатларини АҚШ «маслаҳатчилари» тайёрлаганлигини ва бу ҳаракатларга йўл-йўриқ кўрсатиб бераётганлигини таъкидлади.

Ўтган ҳафтада қўғирчоқ Сайгон армиясининг яна икки минг солдати Камбоджага бостириб кирганлиги тўғрисида хабар берилган эди. Бу мамлакатда ана шу солдатлар сони 10,5 минг кишига етди. «Вашингтон пост» газетаси ҳозирги вақтда «Жанубий Вьетнам қўшинлари Камбоджада янги ҳужумга тайёрланмоқдалар», деб ёзади.

(ТАСС).

Америка қўшма Штатларининг Японияда жойлашган қуролли кучлари составида американлик солдатларнинг адолатсиз урушга қарши ҳаракатлари кучайиб боряпти. Ивакун, Иокосук ва Итадзук ҳарбий базаларида Пентагон авантюристларининг Вьетнамда олиб бораётган урушларини қоралаётган солдат ташкилотлари тузилди.

СУРАТДА: американлик солдатларнинг АҚШнинг Вьетнамда олиб бораётган урушига қарши ўтказилган митингини кўриб турибсиз.

«Асахи графи» япон журналидан.

ТАСС фотохроникаси.

Президентнинг айтганлари

ЛА-ПАС. Боливия президенти Хуан Хосе Торрес Халқ ассамблеясини чақириш ва халқ оммасини давлатни идора қилишга жалб этиш ниятида эканлигини айтди.

Президент пойтахтга келган бир неча минг ишчи ва деҳқонлар ҳузурида сўзлаган нутқида бундай деди: ҳукумат ассамблеянинг тузилиши ва вазифаларини белгилаш учун аҳоли турли табақаларининг вакиллари билан музокара олиб боришга киришади.

«Биз, — деди Торрес, — халқнинг манфаатларига мос бўлиб тушадиган янги тадбирларни масъулиятни сезганимиз ҳолда зўр эътибор билан тайёрламоқдамиз. Биз мамлакатимизда очлик ва қашшоқликка барҳам берамиз».

Шеъриятимиз маликаси

ШОИРА ЁН ДАФТАРИДАН

Инсон қалбига кира билиш темирга ишлов беришдан машаққатлироқ; юракни чақмоқ каби аланга олдиришга ҳар ким ҳам муяссар бўлавермас экан...

* * *

Ҳаётда донолик ва билимнинг сира туганмас конлари шу қадар кўп эканки, ундан баҳраманд бўлиш учун бутун умрни сарфласа ҳам етмаса керак.

* * *

Агар ўқувчи шоир ёки ёзувчининг ҳис-туйғулари ва ғояларидан тўлқинга келмаса, асар у учун бефарқ қолса, демак, поэзия яратилмади.

* * *

Ҳар бир шоирнинг ўз сози, ҳар қушнинг ўз овози бор, дейдилар.

ЯНГИ ШЕЪРЛАР

Шалола

Меҳнат берган олтин шодликдай,
Отилиб тошади шалола.
Шовқини илҳомдан ёрлиқдай,
Юракда кўтарар тарона.
Қайнайди ўзлигинг йўқотиб,
Тўзитар осмонга кумуш чанг.
Қирғоққа тўлқиндан тош отиб,
Гўё у эрк учун қилар жанг.
Борлиқни тутади гулдурос,
Ҳаммани чулғайди эзгулик.
Қишдан муз олгандай ўч, қасос.
Ҳаётбахш куч бўлиб кезгудек.
Бу кучга танг қолиб офтоб,
Ташлайди камалак ёйини.
Қулайди шалола серштоб,
Ахтариб каналу сойини.
Югурар яшиндай, чақмоқдай,
Ахтарар канал, сой, наҳрни,.
Бахтиёр ёйилар қаймоқдай,
Топганда ташналаб бағирни.
Нақ шундай:
Умрни этиб боғ.
Оқасан куй—наҳрим кўкракдан,
Фарзандим, шеъргинам, бор тезроқ,
Макон қур энг тоза юракда...

Нечун таъна?

Эй сен, баҳорига куз бўлгур йироқ,
Нечун таъна ажин ҳақида?
Ахир, чўлмас ҳосил ўрилган тупроқ,
Ажин—жўяк ҳосил тагида.
Ажин мунг, зор эмас, эмас, нур қўшиқ,
Ялпи тўйда ўтмайди умр.
Зотан фасл билан ҳеч ишимиз йўқ,
Заруриии кашф этади дил.
Сен ўзинг фарзанди ҳусни асри,
Бетоқатсан кўрмасанг куида.
Шудир ажинини сезмаслик сири,
Таранг жамол қизда, ўғилда.
Ажиннинг мунча тез уруғлайди деб,
Эркатойи, қилма сен таъна.
Бу—дадил қадамли авлодидан зеб,
Бу — аждоддан дурдай анъана.

СУҚ

Ўтган кунларимга келар суқ ҳавасим,
У — менинг қуёшдай ёшлигим.
Ўтган тунларимга келар суқ ҳавасим,
У ойдин шодлик, бебошлигим.
Думбуллик, жамол ҳам, бокира хаёл ҳам.
Ўктамлик, эркалик, жасорат.
Севгидан мастлик ҳам, ҳижрондан беҳол дам,
Ғафлатдан вайронлик, қаноат.
Долғали туйғулар оловли тўлқини,
Хилватлаб етаклаб юрганда,
Қонингнинг, қалбингнинг бахтиёр шовқини,
Ақлингни кишанлаб турганда;
Офтобни хиралаб қуёшдай кулган он,
Ўйлаган эдикми, жаҳонни?
Энди-чи, ўй. ишинг, шодлигинг бир жаҳон,
Баҳордай не ёқар бу қонни?

Ўғирламанг қаламим бир кун

«Ўғирлайман қаламинг бир кун!»
Ҳазилингиз кўчирдим жоним.
Нақ ярогсиз қолардай бугун,
Сирқиради толе имоним.
Ўғирламанг қаламим бир кун,
Мени этманг соқов ва чўлоқ.
Тақинчоғим, анжомим тўкин,
Бари қўлга, кўзга яқинроқ —
Ётар, олманг қаламим бир кун.
Мен Ҳофиздай улашмайман юрт!
Истеъдодим, қалбим сизларга.
Яхши номим, бахт-севинчим бут.
Барчасини берай қизларга.
Юрагимдан узайин парча,
Ва келтириб шам деб тутайин.
Хоҳиш, коҳиш, измингиз барча—
Барчасини кўзга суртайин —
Ўғирламанг қаламим бир кун.
Гар пахтадан тўлмаса режа
Сочларимни берайин қўшиб,
Сизга ором бермаса кеча,
Олинг мендан! Мен бедор жўшиб.
Бахтингизни олай қаламга,
Очиб берай сизга қалбингиз,
Шуҳратини ёяй оламга,
Меҳнатингиз, севги, кашфингиз
Ўғирламанг қаламим бир кун!
Қалам-ла мен тўқийман қўшиқ,
У инсонга, элга хизматим.
Бурчин бекам адо этган —йўқ,
Қарзим узар икки фарзандим.
Фарзанд меҳри ва қаламимни,

Худо ҳақи, қўйинг ўзимга,
Усиз қолсам, ўлди деб мани,
Секин парда тортинг юзимга...
Ўғирламанг қаламим бир кун...

ЗУЛФИЯ

БАХТИЁРЛИК

«Бошингизга бахт қуши қўнган! — деди кекса қўшниларимдан бири.

Билмадим, бошимга бахт қуши қўнганми, йўқми, лекин мен бахтиёрман деб жар солмасам ҳам, бахтиёрлигимни ҳамма кўриб, билиб турипти.

Бахтиёрлик бир йилда икки юксак мукофот — Ҳамза мукофоти ва Нилуфар мукофотига сазовор бўлишдагина эмас, бу мукофотларнинг моҳиятида. Моҳияти чуқур ва қувончли. Бу мукофотлар берилгани ҳақидаги хабарнинг менинг кўп нуфузли дўстларим, қаламкашларим; оддий китобхонлар томонидан самимий шодлик билан қабул қилинишида — менинг шодлигим уларнинг ҳам қувончлари эканида, зеро буларсиз менинг ҳам қувончим, ҳаётимда маъно бўлмас эди.

Ҳамза мукофотини қабул қилаётганимда дўстларнинг қутлаши бахш этган қувонч тўлқинлари ҳали қалбимда тиним топиб улгурмай Нилуфар мукофоти ҳақидаги хушхабарни эшитдим.

Нилуфар бундан буён ҳар йили уч мамлакат ёзувчисига, Осиё-Африка халқларининг империализм ва мустамлакачиликка қарши кураши, озодлик ва мустақиллик, халқлар ўртасида дўстлик ва тинчлик учун курашлари акс эттирилган асарлари учун бериладиган халқаро адабий мукофотдир. Бу мукофотнинг биринчи лауреатлари Вьетнам ёзувчиси То Хоай, Жанубий Африка ёзувчиси Алекс Ла Гума, озодлик учун курашаётган Палестина шоири Маҳмуд Дарвиш, курашаётган Ангола ёзувчиси Агостиньо Нето, ҳинд ёзувчиси Хариваншрай Баччан ва сатрлар автори бўлдилар.

Бу мукофотнинг бизга топширилиши асло менинг ёдимдан кўтарилмас... Оддий, тақдири бутун совет кишилари тақдиридан зарра фарқ қилмайдиган оддий бир аёл, қалами билан баҳоли қудрат меҳнат қилиб, халқига хизмат қилишни ўзига улкан мукофот деб билган оддий бир шоира халқаро мукофотни қабул қилиш учун Ҳиндистондай буюк мамлакат бошлиғи ҳузурига — саҳнага кўтариляпти.

— Яшасин Совет Иттифоқи!

— Яшасин Совет адабиёти! — деган муқаддас сўзларнинг неча тилда янграши гулдуросини эшитиб боради у аёл.

Киши бахтдан юраги ёрилиб ўлиши мумкин, дейдилар. Балки шундайдир! Лекин бу бахтиёрлик кўпчилик бахтининг бир қисми, бир зарраси бўлса-чи, бу бахтиёрликнинг ҳар ҳужайрасида, ҳар жилвасида бурчни сезса-чи?

Бу бахтиёрлик совет ватани, совет давлати туфайли муяссар бўлгани сабабли бурч ҳамда вазифа яна ҳам ошиб кетди шу аснода.

Шуҳратли, шонли мамлакатга, унинг тинчлик ва эзгуликда байроқдор халқига, инсонпарвар, тараққийпарвар адабиёти ривожига оддий заҳматкаш сифатида қувониб-қувониб хизмат қилиш нақадар улкан бахтиёрлик.

Бу сўзлар менинг борган сари қаттиқроқ гупиллаётган юрагимга садоқатга қасамдай кудрат ва ифтихор бағишлар эди.

Шоира Зулфия Ҳиндистон Бош министри Индира Ганди ва Нилуфар мукофоти лауреатлари билан.

ҲАЙКАЛ

Тошкент область Оққўрғон районидаги Ҳамид Олимжон номли колхозда шоирга ҳайкал қўйилди.

Бу ерда шоирга қўйилди ҳайкал,
Инсон заковати, ақли, меҳри бу!
Кекса табиатга берилган сайқал,
Шеърият қудрати. санъат сеҳри бу.
Боқ, деб қуёш, юлдуз, тоғ, далаларга,
Ўлим йиқитганин кўтарди халқи.
Энди мен ҳам фарзанд, невараларга,
Кўрсата оламан тоғдек тик қаддин.
Ана, юзда илҳом. қўлида қоғоз,
Ҳозир водий кезиб қўшиқ битгудай.
Сўзларга қайта берганга парвоз,
Ҳаёт-чун таъзимин достон этгудай.
Ассалом! Айт, кимга бошимни эгай,
Кимларнинг қўлини суртай кўзимга.
Чорак аср ўта келиб тирикдай,
Боқиб турганинг-чун сўлғин юзимга.
Қанча бизга сени қўймасдан яқин,
Ўртамизда ётган ҳижрон тошини,
Олиб ташлаб: сени гўё бир чақин,
Гўё нон, гўё сув, шеърдай ёрқин
Дурдай кўтардилар азиз бошингни.
Бир улкан қалбдайсан, мард алп сиёқли,
Йиллар қаритмапти, ҳамон кўркам, ёш,
Қанча кўрмаганинг тирик ҳаётни,
Ёзиб ҳар юракка солгудай қуёш.
Бу — кафтда кўтарган яшнаган тупроқ,
Сенинг номингдаги колхоз аталур.
Бунда шеърдай меҳнатталаб ҳар чаноқ,
Ҳар кун янги шодлик. бахт яратилур.
Сен бунда меҳмонмас, азиз фарзандсан,
Сафарбар суръатга тирик эмакдош,
Қанча жилд ва қанча минглаб варақдан
Чиқиб тер тўкасан деҳқонга йўлдош.
Сени бир кўрмаган, эшитмаган ҳам,
Бунда сенсиз шонин этмайди баён.
Шуҳратни ўйламай. тебранган қалам,
Авлодга хизматдан қолмас ҳеч қачон.
Мағрур кўтарилдинг бошоқдай ўсиб,
Сен билан сафимиз яна зич, азим.
Мангулик-чун тақдир, шеъримни тутиб,
Халқингга ва сенга қиламан таъзим.

КАТТА ИСТЕЪДОД

«НАЗАРИМДА, шоирлар ўз таржима ҳолларини ёзмасликлари жоиз. Негаки шоирлар ҳақида шеърлари тавсиф беради, улар ҳақида ҳамма нарсани айтиб беролмаса ҳам, ижодларида ҳаётларининг кўпчилик томонларини шарҳ этиб беришга қодир шеърлари бўлади».

Шоиранинг жуда содда, самимий ва ҳаққоний айтган бу фикрлари ҳеч қандай изоҳга муҳтож бўлмаса ҳам, унинг қалб ҳарорати билан битилган шеърлари худди ана шу побарлиги билан кенг китобхонлар — шеър мухлисларининг ўй-фикрлари, кечинма ва юрак садолари билан жўр, ҳамоҳанглигига далилдир. Зотан, ҳар бир инсон ўз касби, ўз иши. ўз хатти-ҳаракатига дилдан ишонган, содиқ бўлмас экан, унинг овози ҳатто ўз қулоғига ҳам ёт туюлади.

Шу тариқа ,шоира қалбида бир эзгу ҳис, бир ҳаяжон, бир эзгу ният доимо ҳукмрон:

Шеърим ўқиб бир ҳовуч сувча,
Баҳра олармикан бирон қалб!

Шоира таълим-тарбия техникумида ўқиб юрган чоғларидаёк шеър ёзишни машқ қилади. ҳавасмандлик, иштиёқ, ўзига талабчанлик уни элига, халқига, юртига танита борди. қадр-қимматини оширa борди; устозлар унга ғамхўрлик. меҳрибонлик қилдилар. Айниқса, устоз Ҳамид Олимжон Зулфиянинг истеъдодини, маҳоратини энг тўғри баҳолаган, энг қимматли маслаҳатлар берган, уни ижод гулшанига бошлаган мураббий бўлди.

Ҳамид Олимжон Зулфиянинг лирик овозини, романтик кечинмалар муҳиби сифатидаги изланишларини, унинг, айниқса, гўзал табиат. унинг сеҳрловчи нашъу намосига маҳлиёлик майлларини нозик дид ва ҳушёрлик билан кузатди, ундан доимо бохабар бўлди.

Табиийки, ёш юракдан қайнаб. отилиб чиққан оташин нидолар қанчалик гўзал, ёқимли бўлмасин. ҳали нуқсон ва камчиликдан, ташқи йилтироқликдек қусурдан ҳоли эмас эди. Ўқиш, ўрганиш, изланиш шоира кўз ўнгида янги ҳаёт бўстонларини, воқеаларга бой турмуш оқимини, унинг мураккаб, кўз илғамас сўқмоқларини жонлантирар, манзил йироқ бўлса ҳам, унинг сермашаққат йўли аён намоён бўла борар эди. Шоира ижодхонаси янги-янги темалар, юксак фикр-туйғулар, орзу-умидлар билан тўла борар, уларнинг ҳар бири шоирага илҳом, ижод, меҳнат, изланиш бағишлар эди. Шуниси муҳимки, ўша дастлабки даврларданок шоира ижодига сайқал бағишлаган гуманизм. инсонга чексиз муҳаббат, ҳурмат, илтифот ҳиссиётлари унинг бутун ижодий такомилида ягона бир чизиқда, йўналишда изчил давом этди.

«Лобар қизларга» шеъридаги (1951 йил) шарафли меҳнат таронасининг инсонга (чевар— теримчи қизларга) чексиз меҳр- муҳаббат ҳисси билан бирикиб кетганлиги шоира гуманизмининг ҳақиқий моҳиятини аён белгилайди. «Оталар эркаси, оналар бахти» бўлган лобар қизларнинг кўрку жамоли, шоира наздида, фақат шахсий фазилатлари билангина чекланмайди, балки улар билан замона — Совет ижтимоий тузуми гўзалдир. Бу гуманизм таронаси йиллар ўтиши билан такомиллашди, ривожланди, шоира ижодхонасининг етакчи мотиви бўлиб қолди.

Хитой, Ҳиндистон, Югославия, Цейлон, Миср, Япония ва Бирмада бўлиш шарафига муяссар бўлган шоира хорижий халқлар ҳаёти, турмуши. урф-одати, кураш ва яшашини яқиндан кузатди ҳамда идрок этди.

Ҳиндистон сафарининг ҳисоботи сифатида ёзган «Мушоира» шеърида шоира:

Ҳаёт гўзаллиги шеъриятининг,
Ёшлик нафасига тўлсин бу жаҳон,
Хавфдан ҳалос бўлган башариятнинг,
Қўшиғин тўқисин озод, тинч инсон, — деб ҳайқирди.

Ҳа, чиндан ҳам, озод. бахтиёр Шарқ аёлининг нидоси, дил сўзлари бу!

Бутун халқимиз қалбига алам-изтироб, қайғу солиб кетган машъум бевақт ўлим севимли шоиримиз Ҳамид Олимжондан бизни жудо қилди. Бу айрилиқнинг оғир дардига бардош берган: фарзандларига ҳам она, ҳам ота бўлиб меҳрибонлик, ғамхўрлик қилиш масъулияти юкланган Зулфия табиат, турмуш синовига мардонавор бардош берди.

Бу воқеа, ҳеч шубҳасиз, унинг ижодида ҳам ўчмас из қолдирди. Гарчи, унинг бир қатор лирик шеърларида алам. ҳижрон, хафаҳоллик майллари мавжуд бўлсада. умидсизлик, ишончсизлик, тушкунлик кайфиятлари унга батамом ёт ва у шоира ишончини, умидини, юксак оптимизмини асло сўндира олмади. Зотан, қудратли совет халқига. буюк Совет давлатига, ғамхўр, меҳрибон шонли Коммунистик партияга ихлоси зўр. ишончи комил коммунист шоиранинг хақиқий қалби бундан ўзгача бўлиши ҳам мумкин эмас эди! Буни, лоақал, биргина шеърда кузатайлик. Ҳамид Олимжон ўзининг машҳур «Ўрик гуллаганда» шеърида ҳур Ватан, озод совет кишисининг қалб қувончини, юрак севинчини мислсиз маҳорат билан тараннум этган эди. Зулфия эса ўзининг «Ўрик гуллаганда» шеърида ана шу ҳамиша тирик, ҳамиша жарангдор овозга жўр бўлди:

Бари ҳаёт, муҳаббат каби,
Ҳамма ерда кўринар изинг.
Паррандалар нағма қўйида,
Жаранглайди товушинг, сўзинг.

Шу боисдан, Зулфиянинг ҳижрон тароналари ҳам яккалик, интимлик ҳиссига ёт эди.

Зулфия Ҳамид Олимжон орзуларини рўёбга чиқариш борасида тинмай изланди. ижод дардини чекди. У машҳур «Зайнаб ва Омон» поэмаси асосида опера либреттосини ёзди. Бу асар ҳозирги кунда ҳам Алишер Навоий номли ўзбек Давлат Академик опера ва балет Катта театри саҳнасида муваффақият билан ўйналиб келинмоқда. Зулфия моҳир таржимон ҳамдир. Биргина Н. А. Некрасовнинг «Рус аёллари» поэмаси таржимасини олиб кўздан кечирсак, бунга ишонч ҳосил қиламиз.

Бундан бир неча ой олдин шоира яна бир улкан, шарафли мукофотга сазовор бўлди. 17 ноябрда Ҳиндистон пойтахти Деҳлининг улкан залларидан бири бўлган «Вильян бхаван» (Фан саройида) Ҳиндистон бош министри Индира Ганди бир гуруҳ ёзувчилар қатори унга ҳам Осиё ва Африка ёзувчилари уюшмасининг Нилуфар мукофотини топширди. Бу мукофот шоиранинг кўп сонли мухлисларини жуда севинтирди.

Биз Зулфия опани гоҳ ишчилар орасида, гоҳ колхозчилар орасида, гоҳ студент ва ўқувчилар орасида учратамиз. Ҳа, у халқ билан, катта-ю кичик билан ҳамдам, ҳамнафас, ҳамсуҳбат бўлгани учун ҳам ҳамма уни «Зулфия опамиз» дейди. У халқ қизи; халқимиз эса у билан ҳақли суратда фахрланади.

Саҳифани педагогика фанлари кандидати Убайдулла Салоҳиддинов тайёрлаган.

Янги опера

ХАЛҚ ЖАСОРАТИ МАДҲИЯСИ

Тупроғимизга ваҳшиёна бостириб кирган немис-фашист газандаларини ўз уясида мажақлаб ташлаб тормор этган, Ватанимиз шон-шуҳрати ва мустақиллигини миллион-миллион қурбонлар эвазига сақлаб қолган совет халқининг қаҳрамонона жасорати ҳақида жуда кўп ажойиб китоблар, кўтаринки руҳда ёзилган симфониялар, бадиий полотнолар, кинофильмлар ва серҳаяжон спектакллар яратилган.

Яқинда, Алишер Навоий номли ўзбек Давлат Академик Катта театри саҳнасида янграган, Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган санъат арбоби Борис Зейдман яратган «Рус кишилари» операси ҳам ана шу ҳақда — Советлар оиласида яшовчи барча халқларнинг буюк оғаси, оддий ва камтарин рус кишилари, уларнинг она Ватанга, жонажон Коммунистик партияга чексиз садоқати, жанговар шон-шуҳрати ҳақида ҳикоя қилади.

Константин Симоновнинг шу номли пьесасини операга асос қилиб олган либретто авторлари Б. И. Зейдман ва Г. М. Геловани ана шу адабий манбанинг ўзи билангина чекланиб қолмадилар, албатта. Улар жиддий ўзгартишлар киритар эканлар, асарнинг ғоявий мазмуни учун моҳият касб этмайдиган воқеалардан воз кечиб, аксинча, К. Симоновнинг уруш йилларидаги шеърларидан жуда оқилона фойдаландилар ва операнинг бадиий негизига чуқур таъсир кучи бахш этдилар.

Саҳнадаги воқеалар бевосита музика ёрдамида очилар экан, композиторнинг жаҳон музика классикасига ва айниқса, совет музикаси дурдоналарининг илғор анъаналарига бўлган садоқатини дарҳол сезиш мумкин.

Бир-бирига қарама-қарши икки кучнинг тўқнашувини контраст қилиб кўрсатиш асосида талқин этилган операнинг музикали драматургияси мукаммал музикали характерга эга бўлган қатор опера персонажларини ўз ичига олган.

Композитор ижобий қаҳрамонларга музикали характеристика берар экан, капитан Сафронов, унинг онаси Марфа Петровна, ҳарбий фельдшер Глоба, ҳарбий хизматчилардан Валя ва Шурочка ҳамда мухбир Кимонов учун ўзига хос жўшқин ва дилкаш интонациялар топа олган. Ариялар, вокал ансамбллар ,гоҳида унча мураккаб бўлмаган қўшиқлар, баъзида ҳатто речитативлар ёрдамида автор бу кишилардаги юксак маънавий ва ахлоқий сифатларни очиб берган.

Операнинг партитураси композитор томонидан бошдан-оёқ жуда равон, содда музикали тил билан, Улуғ Ватан уруши йилларида оммалашиб кетган қўшиқлар характер ва интонациясига анча яқин ёзилган. Шунинг учун бўлса керак, у хотирада узоқ сақланиб қолади. Шурочканинг лирик қўшиғини бунга мисол қилиб олиш кифоя:

«Мени кутгил ва мен
қайтарман,
Мени кутгил фақат
интизор...»

Бу сатрлар кимга таниш эмас?! Ёхуд, довюрак ҳарбий фельдшер Иван Глобанинг доимий йўлдоши бўлган, халқ дилида жо бўлган булбул ҳақидаги кўҳна солдат қўшиғини ҳам мисол келтириш мумкин.

Сафронов ҳамда Валянинг иккинчи картинадаги нозик дид билан ёзилган ажойиб дуэтини айтмайсизми! Ушбу вокал ансамбл ҳақида гапирар эканмиз: кўнгил изҳори учун, сўз ожизлик қилган тақдирда, ёрдамга музика келади, деган қимматли нақл беихтиёр дарров ёдга тушади. Икки ёш қалбнинг бирбирига талпинаётганини ҳис этиш қийин бўлмагандай кўринади. Бироқ, улар ҳозирча бунга журъат этишолмайди. Ҳа, урушда ҳар бир нарса,ҳаттоки, муҳаббат ҳам ватанпарварлик тўла мазмун касб этади. Дуэтдан сўнг, уйқудаги командир ёнида Валя ижро этадиган ҳазил алла қўшиғи ҳам катта маҳорат билан ёзилган.

Б. Зейдманнинг дирижер А. Абдуқаюмов талқинида ўзининг ёрқин эмоционаллиги, юксак дидди ҳамда бадиий меъёрни ҳис эта олиши билан ажралиб турувчи опера партитураси ҳақида яна кўп гапириш мумкин. Бироқ, спектаклнинг ўзини бориб кўрган маъқулроқ бўларди. Чунки, музика ҳақида сўз билан ҳикоя қилмоқ қийин, уни шахсан ҳис эта билиш зарур. Спектаклни кўрган томошабин режиссёр Молдавия ССР да хизмат кўрсатган санъат арбоби Г. М. Геловани маҳоратига таҳсин айтиши шубҳасиз.

Г. М. Геловани дирижер ва ижрочилар, шунингдек, рассом Т. Шораҳимов билан ижодий мулоқатда бўлиб, спектаклни традицион опера услубида талқин этди. Бунда, у асосий эътиборни спектаклнинг музикавий томонига қаратади, барча компонентлар ижрочилар томонидан яратилган образларнинг вокал ва саҳнавий хусусиятини чуқурроқ очишга ёрдам беришига ҳаракат қилади.

Спектаклнинг кўпгина саҳналари режиссер талқинида қизиқарли ҳал этилган. Иккинчи пардадаги учинчи кўриниш (бургомистр Харитоновнинг гестапочилар бошлиги истиқомат қилаётган меҳмонхонаси) бундан мустасно фақат. Операнинг қолган олти кўринишидаги саҳна воқеалари ўзига хос, оригинал талқинда кечади. Режиссер танлаб олган станок гоҳ Сафроновнинг фашист босқинчилари томонидан босиб олинган шаҳардаги кичик ҳовлиси бўлиб, гоҳ фронт чизиғида батальон штаби жойлашган ертўла бўлиб хизмат қилади. Гоҳ совет ватанпарварларини қийноққа солаётган гестапочилар дарғоҳига, гоҳ тюрма камерасига айланади. Спектакль финалида эса, томошабин диққатини дарҳол ўзига жалб этувчи, ўзига хос, кўп қиррали скульптура ҳайкалининг постаменти вазифасини бажаради.

Опера — бу, нафақат монументал музика асари, у актёр санъати жиддий роль ўйнайдиган театр спектакли ҳамдир.

«Рус кишилари»да бош қаҳрамонларни алоҳида ажратиб кўрсатиш қийин. Бунда иштирок этувчиларнинг ҳаммаси ҳам етакчи персонаж ҳисобланади. Республикада хизмат кўрсатган артист А. Азимов (батальон командири И. Сафронов) мизансценалари жуда ишонарли чиққанини қайд этиш лозим. Ватанпарвар аёл, Сафроновнинг онаси (артистлар Л. Мисак ва Л. Винникова) образи яхши эсда қолади. Разведкачи қиз Валя Анощенко (ЎзССРда хизмат кўрсатган артист Р. Лаут ҳамда артист Г. Хлебникова) ўзининг камтаринлиги, уятчанлиги, бироқ, шу билан бирга, довюраклиги билан ажралиб туради. Қизларга хос шармгин алоқачи Шура (ЎзССРда хизмат кўрсатган артист Р. Кучликова ва артист Т. Баранова), ҳарбий ҳаётнинг мураккаб воқеалари таъсирида қўрқмас жангчига айланади, жангчи мухбир ва шоир Кимонов (ЎзССРда хизмат кўрсатган артист С. Беньяминов) вазмин, ўйчан, ўз ижодий ишларига чуқур берилган, журналистларга хос кузатувчан ва ҳар бир нарсага сезгир образ сифатида гавдаланган. Ўзини тутиб олган мард, қўмондонлик томонидан берилиши мумкин бўлган энг қийин топшириққа ҳам ҳар лаҳза тайёр турувчи фельдшер Иван Иванович Глоба (артист В. Гринченко), партия ишига чексиз садоқат билан ўзини бағишлаган партизан етакчиси Василий (ЎзССРда хизмат кўрсатган артист Д. Қосимов ва артист В. Крюков), сотқин эрининг мунофиқона ишидан изтироб чекувчи, бироқ энг мураккаб вазиятда гестапочиларни таҳликада қолдирган Мария Николаевна (ЎзССРда хизмат кўрсатган артист О. Кучликова ва артист И. Меркулова) — мана шуларнинг ҳаммаси Навоий номли театр артистлари томонидан ҳаққоний яратилган ажойиб рус ватанпарварлари образларининг яхлит бир галереясини ташкил этади.

Шу билан бирга, салбий қаҳрамонлар: ўз жонини сақлаб қолиш учун Ватанини ҳам, собиқ рус врачи оиласини, оккупация пайтида бургомистер Харитоновни ҳам сотишдан қайтмаган қўрқоқ хоин (артистлар А. Кензер ва В. Неверов), полицай Семёнов (артист В. Шевелев), гестапочи Розенберг (артист В. Кузьмин), Вернер (артист Р. Пишчулин) ва Краузе (артист Я. Хахамов) образлари ҳам зўр истеъдод билан талқин қилинган.

Спектаклдаги оммавий саҳналар муваффақиятли чиққан. Бунда хормейстер С. Шодмоновнинг хизматини алоҳида таъкидлаб ўтмоқ зарур.

Саҳна бадиий безаги ҳам жозибали чиққан (рассом Т. Шораҳимов). У ўзининг чуқур эмоционаллиги билан спектакль руҳига мос бўлиб тушган.

«Рус кишилари» — янги мавсумдаги биринчи премьерадир ва у томошабин қалбидан чуқур жой олади деб умид қиламиз.

А. САИДОВ,
музикашунос.

Суратда: операдан бир саҳна. Чапда — Мария Николаевна (артист И. Меркулова), Розенберг (артист В. Кузьмин).

Л. Глауберзон фотоси.

Редактор
С. М. ҚАРОМАТОВ.

• Яхши фазилатли кишиларимиз

ҲАР СЎЗИ ДАРМОН

Навбаҳорнинг илк қадами она ерга теккан кунлар эди. Лоҳутий кўчасидан сочларига қиров қўнган бир аёл хаёл суриб борарди. Қаршидан келаётган баланд бўйли, кенг яғринли киши у билан рўпара келганда илиқ сўрашди:

—Салом. Тамара Мирзаевна, яхши бўлиб кетдингизми? Соғлиқларингиз яхшими? Қизингиз доктор бўлдими?

Қуюқ сўрашаётган бу йигитга аёл зимдан қараб турди-да:

— Сиз, доктор Абдужалил Ғафуровичмисиз? —деди кейин унинг елкасига қўл ташлаб кўришди—Ҳа, сиз менинг ҳалоскоримсиз. Овозингиздан танидим. Қарилик-да, ўғлим, қарилик. кечиринг.

Тамара опа докторга миннатдорчилик билдириб, соғлиғи яхшилигини айтди.

Шифокор шошиб тургани учун аёл билан тезгина хайрлашар экан, аёлнинг бундан 15 йил илгариги касаллик тарихини кўз олдига келтирди... Беморни «тез ёрдам» машинасида оғир аҳволда олиб келишди. Уни палатага медицина замбилида олиб киришди. Уни бир группа ёш олимлар профессор Вали Мажидович Мажидов бошчилигида диққат билан текшириб. «бруцеллёз» диагнозини қўйишди. Бемор аёл оёқ ва белининг қаттиқ оғриғидан тура олмас эди. Ўз соҳасининг соҳиби бўлган шифокорлар туну-кун унга парвона бўлиб, тез кун ичида соғайтириб юборишди. Бу ишда ёш аспирант Абдужалил Ҳалилов бош бўлди. яхши маслаҳатлар берди.

Мана ҳозир беморнинг аҳволи яхши.

Вақт дарё сувига ўхшайди. Ундан вақтида фойдаланган киши наф кўрар экан. Ёш олим медицина фанлари кандидати доцент Абдужалил Ҳалилов ўз меҳнатидан хурсанд.

...1959 йил. Абдужалил палаталардаги беморларни кўриб қайтаркан, хаёлчанг бўлиб қолди. Унинг бу кайфиятини кўрган клиника бошлиғи, профессор Мажидов бу ҳолатнинг «сири»ни сўраганда. у дилига тугиб қўйган режаларини айтди. Шунда бошлиқ унга, ичак касалликларига витаминнинг таъсирини синаб кўришни таклиф қилди. Тошкент Давлат врачлар малакасини ошириш институтининг аспиранти, ёш илмий ходим ёшликдаги эзгу орзусининг амалга ошаётганидан жуда шод эди. Чунки у ёшликдан олим бўлишни орзу қилган эди. Шунинг учун у 150 бемор устида илмий иш олиб борди ва изланишлар жараёнида «Дизентерия касаллигида витамин B_1 нинг етишмаслигини аниқлади.

Бу медицинада ҳали янги. «теша тегмаган» тема эди. Натижада. 1962 йили Москвада шу темада кандидатлик диссертациясини ёқлади. Ёш олим ишини шифокорлардан профессор И. Қ. Мусабоев, СССР умумий овқатланиш институтидан витаминолог. профессор Виктор Васильевич Ефремов, академик М. Морозкинлар юқори баҳолашди, унга медицина фанлари кандидати унвони берилди. Олимлар шифохоналарда дизентерия билан оғриган беморларга витамин B_1 ишлатишни тавсия этишди. Ҳозир бу метод яхши фойда бермоқда.

Олим ҳамон изланишда. Ёш олим ҳозир «Дизентерияда баъзибир витаминлар ва ферментларнинг модда алмашуви (витамин B_1 ва РР-никотин кислотаси). микробларнинг хиллари ва ичак тўқималарида бўладиган ўзгаришлар» мавзусида диссертациясини тайёрламоқда.

КПСС аъзоси. юқумли кассаликлар бўйича (сариқ касал. тиф, ич буруғ. бруцеллёз) етук мутахассис, бўлажак шифокорлар устози олим Абдужалил Ҳалилов ҳамон беморлар қошида парвона. У ўзи яшаётган Калинин районининг Охунбобоев номли колхозига, Кўктерак қишлоқ касалхонасига жамоатчилик асосида ёрдам беради. Тошкент шаҳрининг турли шифохоналарига, шунингдек. Гулистон. Еттисой, Пскент. Бўстонлиқ районларига, ҳамкасблари билан Қорақалпоқ, Қашқадарё область касалхоналарига оталиқ ёрдами кўрсатишади.

Биз олим билан суҳбатлашиб ўтирар эканмиз. секретарь қиз шошилинч телефонограммани олиб келди. Унда беморни операция қилиш кераклиги ёзилган эди.

— Бундай ҳол кўп бўлиб туради. Бир оғиз сўз ҳам беморга малҳам, мадад. Касалларни операция қилишда уларни соғайиб кетиши учун ишонтира билиш керак, Шундагина у тиғга бардош бера олади.—дея тушунтирди Абдужалил ака.

«Високовольт» массивидаги шифохонада суҳбатлашарканмиз, бу ердаги саранжом-саришталик бахри дилингизни очиб юборди. Беморлар эса. ўзларини гўё дам олиш уйидагидек ҳис этиб. бир-бирлари билан ширин суҳбат қураяпти, турли китобларни ўқишяпти. Медицинага оид савол-жавоб ўтказишяпти. Бу ишларда Абдужалил аканинг катта ҳиссаси бор.

Олим ва жамоатчи Абдужалил Ҳалиловга фан йўлида муваффақият тилаймиз.

Й. АҲРОРОВ.

Катта Фарғона канали биринчи бўлими ишчилари цитрус ўсимликлари етиштиришга қизиқиш билан қарайдилар. Бундан ўн йил муқаддам бу ерда 25 туп лимон дарахти кўчати ўтказилган эди. Беш йилдирки цитрус боғидан юқори ҳосил олиниб келяпти.

СУРАТДА: А. Акбарова етилган лимон ҳосилини узяпти. [ЎзТАГ].

Текинхўрлик, безорилик ва ичкиликбозликка шафқат йўқ!

ШАҲРИМИЗГА ДОҒ ТУШИРАЁТГАНЛАР

МАЙДА БЕЗОРИЛИГИ УЧУН ЖАЗОЛАНГАНЛАР

◆ **Рибаков В.** 1929 йилда туғилган. 93-махсус қурилиш трестининг «Энергомонтаж» бошқармаси слесарь монтажчиси. Маст ҳолида уйида жанжал қилиб хотинини урганлиги учун 15 суткага ҳукм қилинди.

◆ **Абдугапямов Т. Н.** 1925 йилда туғилган. «Ўзбекистон» сунъий ва табиий чарм ишлаб чиқариш бирлашмасининг навбатчи электр монтёри. Маст ҳолида хотин бола-чақасини уйидан қувиб чиқарганлиги учун 10 суткага жазоланди.

◆ **Майдан З. Е.** 1912 йилда туғилган. «Ўзбекистон» сунъий ва табиий чарм ишлаб чиқариш бирлашмасининг қирқувчиси. Маст ҳолида хотини билан жанжаллашганлиги учун 10 суткага ҳукм қилинди.

◆ **Числов Ю. С.** 1942 йилда туғилган. Сут комбинати қурилиш бўлимининг ишчиси. Маст ҳолида уйида жанжал кўтариб сўкинганлиги учун 10 суткага жазоланди.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 20/I да Ҳалима, 21/I да Фарғона тонг отгунча, 22/I да Кумуш тўй.

КИНО

19 ЯНВАРДА

Эгер юлдузлари — «ЧАЙКА», «СПУТНИК», «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Борт ортидаги киши — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ. 50 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 10 да).

Бегуноҳлар — «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).

Том Сойернинг саргузаштлари; Ҳинду Джонинг ўлими — «ВОСТОК» (кундуз соат 1 ва кеч 7 да).

Цирк — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 11, кундуз 3, кеч 7 да).

Яшасин севги! — «СПУТНИК» (кундуз соат 1, 3, кеч 6 да).

Директор — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Она муҳаббати — НАВОИЙ номли (кундуз соат 1 ярим ва 4 яримда).

Шпесарцдаги қувноқ даврлар — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

20 ЯНВАРДА

Эгер юлдузлари — «ЧАЙКА», «СПУТНИК», «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Яшасин севги! — «СПУТНИК» (кундуз соат 1, 3 ва кеч 6 да).

Шпесарцдаги қувноқ даврлар— «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Борт ортидаги киши — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 10 да), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).

Том Сойернинг саргузаштлари; Ҳинду Джонинг ўлими — «ВОСТОК» (кундуз соат 1 ва кеч 7 да).

Директор — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Яна барҳаёт — НАВОИЙ номли (ўзбек тилида, кундуз соат 1 ярим ва 4 яримда).

28 январь кундуз соат 3 да Тошкент халқ хўжалик институтининг илмий совет кенгаши (Олмазор кўчаси, 183-уй)да иқтисод фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

Т. Ғ. Ғуломов: «Мирзачўлни эски суғориладиган зонасидаги совхозларда пахта ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва унинг таннархини пасайтириш резервлари» деган темада;

И. Рўзиев: «Ўзбекистон ССР Қашқадарё области колхоз ва совхозларида қоракўлчилик маҳсулотини кўпайтириш ва унинг таннархини пасайтириш йўллари» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

Диссертациялар билан институт кутубхонасида танишиш мумкин.

28 январь кундуз соат 2 яримда Тошкент политехника институти механика, автомобиль йўллари ва самолётсозлик факультетларининг совет кенгаши (Навоий кўчаси, 13-уй)да техника фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

А. В. Пятаев: «Тўхташ ҳолати аниқ бўлган муфтанинг динамик параметрлари» деган темада;

Н. М. Снегирёва: «Ғилдираклари юқори ишқаланишга мосланган ўзи-тўхтар эффектив планетар узатмалар» деган темада.

* * *

28 январь кундуз соат 2 да геология-қидирув ва тоғ металлургия факультетларининг совет кенгашида техника фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

В. Н. Захарченко: «Тоғ жинсларини бирлик заряд орқали портлатишда емирилиш қисмларини аналитик усулда аниқлаш» деган темада;

* * *

28 январь кундуз соат 2 яримда самолётсозлик ва архитектура факультетларининг совет кенгаши (Я. Колас кўчаси, 16-уй)да техника фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

Н. Д. Тўйчиев: «Темир-бетон рамаларнинг оптимал лойиҳалаш масалаларини ЭҲМда ечиш» деган темада;

Э. А. Циганков: «Трангуляцияларнинг группалаш усулида тенглаштиришни текшириш» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

Диссертациялар билан институт кутубхонаси (Навоий кўчаси, 13-уй)да танишиш мумкин.

28 январь кундуз соат 2 да Ўзбекистон ССР Фанлар академияси физика-техника ва математика фанлари бўлимларининг техника фанлари бўйича бирлашган илмий совет кенгаши (Я. Колас кўчаси, 28-уй)да техника фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

А. А. Қодиров: «Бир фазали конденсаторли режимда ишловчи, уч фазали асинхрон двигателининг частотасига кўра бошқарилиши» деган темада;

И. Б. Кугелевичус: «Электроэнергетика системалари оптимал режимларини ҳисоблашда информацияни статистик ишлаб чиқишнинг айрим масалалари» деган темада.

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

Диссертациялар билан академия кутубхонаси (А. Тўқаев кўчаси, 1-уй)да танишиш мумкин.

ТЕЛЕВИЗОР

18 ЯНВАРЬ

ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

18.25 Кўрсатувлар программаси. **18.30** «Пионервожатийлар клуби (ўзбек тилида). **Рус тилида: 19.00** «Ахборот» информацион программаси. **19.15** «Советский воин» тележурнали. **Узбек тилида: 20.00** «Ахборот» информацион программаси. **20.15** Чолғу куйларидан концерт. **20.55** Оламда нима гап? **21.35** «Менинг республикам». Телефильм. **22.10** Янгиликлар. **22.20** Бир актёр телевизион театри. Қ. Убайдуллаева. «Муҳаббатнинг қадри». **23.20** Кўрсатувлар программаси.

МОСКВА КУРСАТАДИ

23.30 «Вақт» информацион программаси. **24.00** «Шовқин-суронли балда». Музикали программа. **01.10** Москва кўрсатувларининг охири.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ
УҚУВ КУРСАТУВЛАРИ ПРОГРАММАСИ

Узбек тилида: 18.00 Астрономия. 10-синф «Қуёш системаси». **18.30** Биология. 10-синф «Оқсилларнинг биосинтези. **19.00** Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Физика.

МОСКВА КУРСАТАДИ

19.55 Янгиликлар. **20.05** Ўқувчилар учун. «Пионерия» **20.30** «Эталон» тележурнали. **21.00** Янгиликлар. **21.05** Болалар учун. «Тбилиси шаҳридаги 89-мактаб хореография ансамблининг концерти. **21.30** Рангли телевидение. «Сурат олдидаги суҳбат». **22.00** Комедия фильмлари экрани. «Шикоят дафтарингизни беринг». Бадиий фильм.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА
ДУШАНБА КУРСАТАДИ

18.00 Экран — болаларга. **Рус тилида. 18.50** Янгиликлар. **19.05** «Факел» тележурнали. **19.35** «Эски таниш». Бадиий фильм. **21.00** Оқшом эртаклари. **21.10** Ҳужжатли фильм. **Тожик тилида: 21.40** «Тарих саҳифалари». РКП(б) нинг XI съезди. **22.00** Янгиликлар. **22.15** Халқ ҳофизлари. Бобоюнус Худойдодзода.

19 ЯНВАРЬ

СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ
УҚУВ КУРСАТУВЛАРИ ПРОГРАММАСИ

11.30 Адабиёт. 9-синф. «Муқимий лирикаси» (ўзбек тилида). **Рус тилида: 12.00** Ўқув фильм. **12.25** Адабиёт. 9-синф. «Достоевский — рассом».

МОСКВА КУРСАТАДИ

13.00 Кўрсатувлар программаси. **13.05** Янгиликлар. **13.15** Интервидение. Ўқувчилар учун. «Ёш скрипкачилар. Вильнюсдан олиб кўрсатилади. **13.45** «Коллектив хўжалик эгалари». Қишлоқ хўжалигида меҳнатни илмий ташкил қилиш ҳақида кўрсатув. **14.15** «Бу воқеа Пеньковда бўлган эди». Бадиий фильм. **15.50** Янгиликлар.

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

18.25 Кўрсатувлар программаси. **Рус тилида: 18.30** «Ахборот» информацион программаси. **18.45** КПСС XXIV СЪЕЗДИ ШАРАФИГА. «Ишчи — фахрли ном». **Узбек тилида: 19.05** «Социалистик мусобақа илғорлари учун концерт. **20.00** Шеърият мухлисларига А. Сафронов шеърлари. **20.15** «Ахборот» информацион программаси. **20.30** «Қишлоқ хўжалиги билимлари университети».

МОСКВА КУРСАТАДИ

21.05 СОВЕТ РЕСПУБЛИКАЛАРИНИНГ ФЕСТИВАЛИ. ЎЗБЕКИСТОН ССР (Тошкентдан олиб кўрсатилади).

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

22.30 «Янги қўшиқ келди». Концерт (ўзбек тилида).

МОСКВА КУРСАТАДИ

23.15 «Вақт» информацион программаси. **23.45** Бутуниттифоқ телевиденниеси ва радиоси Катта симфоник оркестрининг концерти. Консерваториянинг Катта залидан олиб кўрсатилади, 2-бўлим. **01.00** Москва кўрсатувларининг охири.

РАДИО

18 ЯНВАРЬ

ДУШАНБА

СОВЕТ РЕСПУБЛИКАЛАРИ РАДИОФЕСТИВАЛИ
УЗБЕКИСТОН — МОСКВА РАДИОТУЛҚИНЛАРИДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

16.00 МОСКВА. «АСР ОВОЗИ». Д. Зокиров ва Б. Умиджонов кантатаси. **16.45** «Правда» газетасининг обзори. **17.00** «МОСКВА» «Қизилқум ўлкасига саёҳат». Радиоҳикоя. **17.30** Қозоқ куйлари. **18.00** Татар куйлари. **18.15** МОСКВА. «Олмалиқ репортажи». **20.00** МОСКВА. «Ёшлик» радиостанцияси «Юность» меҳмони. **21.00** Халқаро мавзуларда суҳбат. **21.10** Қишлоқ хўжалик ходимлари учун кечки концерт. **21.55** «Саломатлик —туман бойлик» (ўзбекча). **22.30** МОСКВА. Дўстлик қўшиқлари. Ўзбекистон артистларининг концерти. **23.00** Сўнгги ахборот. **23.15** Дам олиш концерти. **24.00** МОСКВА. Халқаро кундалик. **00.15** МОСКВА. «МУЗИКАЛИ ЎЗБЕКИСТОН». Эшиттириш.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 Ўзбек балетларидан парчалар. **19.30** Х. Леммик. Кантата. **20.00** С. Сиёев «Чол ва кампир» ҳикояси (тожикча). **20.20** Мақомлардан парчалар. **21.00** Миртемир. «ЛЕНИН ВА РАЖАББОБО» поэмаси асосида радиокомпозиция (ўзбекча). **21.40** МОСКВА. Миллионлар ленинча университети. **22.00** МОСКВА. Сўнгги ахборот. **22.30** «Замондошларимиз». Адабий эшиттириш (ўзбекча).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

16.30 «Нурхон» музикали драмасининг монтажи. **18.30** Ю. Шевкуненко. «Поездлар ўтмоқда» радиопостановкаси (русча).

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4 бет
18 ЯНВАРЬ, 1971 Й.

«Вечерний Ташкент» орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар Дзержинский кўчаси, 15-уй. Редакция телефонлари: Коммутатор—33-02-49 дан 33-02-58 гача, редактор ўринбосарлари—33-29-33, 33-29-09, масъул секретарлар—33-27-22, партия совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари—33-29-42, адабиёт, санъат ва маданият бўлимлари—33-29-55, хатлар ва оммавий ишлар—33-27-70, фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари—33-27-57, саноат, транспорт ва қурилиш бўлимлари—33-27-03, ахборот бўлими—33-28-95, эълонлар бўлими—33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС 64579. НАШР. А—2451. Р.—04142.